

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 105. — ŠTEV. 105.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 3, 1924. — SOBOTA, 3. MAJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

NAPOVEDI GLEDE FRANCOSKIH VOLITEV

Splošno se glasi, da bo levica pridobila v bližajočih se volitvah. — Zmerni bodo baje močnejši, ko se bo zbornica zopet sestala. — Poincare ni baje v nikaki nevarnosti. — Struja za tesnejše sodelovanje z zavezniki. — Skrajno levo krilo bi imelo velike izgube.

Pariz, Francija, 2. maja. — Ko so jih včeraj vprašali, kam bodo po mnenju vladnih krogov krenile francoske volitve, so odgovorili ministri Poincareja: — Nekoliko proti levi. — Ta napoved soglaša z vsemi znamenji ter s splošnim pričakovanjem.

Ceprav manjka le deset dni do volitev, ni opaziti niti najmanjšega razburjenja, s par majhnimi izjemami semintam, kjer so komunisti razbili kako zborovanje in ko so napadli Tardieuja ter princa Murata. Med splošnim volilstvom pa je kaj malo zanimanja za volitve ter njihov potek.

Stari izvedenci v volilnih zadevah izjavljajo, da so se volilci že pred meseci odločili in da so se odvrnili od starih strankarskih črt na ta način, da bodo vvečji in meri podpirali levice kot pa nacionalistični blok.

Merodajni krogi pa se boje predvsem tega, da se veliko število volilcev sploh ne bo vdeležilo volitev. Tekom zadnjih volitev je izostalo nekako trideset odstotkov volilcev, in v nekaterih poljedelskih departmentih je znašalo število ljudi, ki se niso udeležili volitev, celo štirideset odstotkov. Edini departmenti, kjer so smatrali volitve za resno zadevo in javno dolžnost, so bili pariški okraj ter provincii Alzacija in Lorenska, ki sta komaj zopet prišli v francoske roke.

To prikazen tekem volitev, ki so se vršile leta 1919 so splošno pripisovali pomanjkanju osebnih kandidatur, vsled odprave starega volilnega sistema ter uveljavljenja takozvanega proporcionalnega seznamnega sistema, katerega bodo v tekočem letu zopet preiskusili.

Po Parizu in deželi so objavili sezname kandidatov na posebnih črnih deskah, in njih veliko število bo brez dvoma vzele vse veselje marsikateremu volilcu, kojega zanimanje za volitve je le malo. Mož na cesti mogoče pozna enega ali dva kandidata, a v pretežni večini slučajev ni še nikdar čul ničesar drugega kot imena ostalih kandidatov na seznamu, tudi če pripadajo stranki, za katero hoče glasovati.

To je povzročilo precejšen nemir med volilci. Če glasujejo za Duvala ter dobi absolutno večino, bodo njegovi nadstevilni glasovi prenešeni na Duponta, o katerem ne vedo prav ničesar, in ta način volitev se niti malo ne sklada s francoskim značajem.

Nacionalistična večina v zadnji poslanski zbornici bo najbrž največ trpela vsled tega nezaupanja v novi volilni sistem. Nacionalisti so glasovali za vzdržanje volilnega sistema, ne da bi zadostno vzeli v poštev dejstvo, da niso njih volilci pri zadnjih volitvah niti malo tako politično navdušeni kot so pristaši levice, ki so bili štiri leta v manjšini. Kot se zgodi vedno in vsepovsod se oni, ki so "zunaj", dosti bolj trudijo, da pridejo "noter" kot pa si prizadevajo oni, ki so "notri", da ostanejo notri. Boljše so organizirani ter v boljšem bojnem razpoloženju kot pa je stranka Narodne zveze, katero je ustvaril ministrski predsednik iz starega nacionalističnega bloka. Za seboj imajo dvajsetletno tradicijo v francoski politiki ter imajo prednost nad umikajočo se večino glede večine popularnih argumentov — kot življenjski stroški ter izjalovljenje, da se doseže uravnavo glede mednarodnih mirovnih problemov tekem zadnjih pet let.

Najboljši presojevalci političnega položaja izjavljajo, da bo skrajno levo krilo izgubilo skoro prav toliko kot bo pridobilo zmerno levo krilo. Ob istem času se smatra tudi za skrajno vrjetno, da ne bodo mogli vsi rojalistični ekstremisti desnice obdržati svojih sedežev. Če so ta napovedovanja resnična, bo mogoče lažje postopati z nove zbornice kot s staro, kajti več kot polovica zadržev v zadnjih štirih letih je bila posledica nasilja in preprirov obeh ekstremnih strank.

Tekom zadnjih šestih mesecev je obstajala politika ministrskega predsednika Poincareja v tem, da se je skušal iznebiti teh dveh nasilnih fakej in vrjetno je, da se bo uresničil njegov program: "Nikake revolucije in nikake reakcije."

54-URNI DELOVNIK BO POSTAVEN V JUŽNI DAKOTI.

Pierre, S. D., 2. maja. — Dr. Závno nadsoščje je danes izjavilo, da ženske in otroci lahko delajo po 54 ur na teden ter da gospodari niso prisiljeni skrajšati tega delovnega časa.

RUSKI ŠKOF JE POMILOŠČEN.

Odesa, Rusija, 20. maja. — Škof Prekop iz Čerzona, ki je bil obdolžen protirevolucionarnega gibanja, ker je podpiral Denikina, ter obsojen na smrt, je bil danes oproščen.

FORDOVA ŽENA JE BILA OPERIRANA.

Detroit, Mich., 1. maja. — Mrs. Henry Ford se je podvrgla v Henry Ford Hospital nevarni operaciji, ki je pa izborna uspešna. V bolnišnici bo morala ostati še par tednov.

OBOROŽEVANJE V ANGLIJI IN JAPONSKEM.

London, Anglija, 2. maja. — Vlada bo začela kmalu graditi večje in hitreje bojne ladje. To

NAJNOVEJŠA WASHINGTONSKA KOMISIJA.

Slika nam predstavlja člane takozvane Naval Oil Conservation Commission, katero je te dni imenoval predsednik Coolidge. Z leve na desno so: R. D. Bush, Dr. George Otis Smith, admiral H. P. Jones in M. C. Robertson.

BUTLER BO ZAHTEVAL "MOKRO PLANKO"

Na vsak način pa je mnenja, da se bo morala prohibicija v petih letih umakniti zdravemu človeškemu razumu. — Velikanska agitacija proti Volsteadovi postavi.

Predsednik Columbia vseučilišča v New Yorku je dobil sicer velikansko število brzojav in pisem, v katerih mu čestitajo ljudje na stališu, katero je zavzel napram prohibiciji, v svojem epikalnem govoru, a na drugi strani je še hujske razplamtel boj proti njemu.

Tudi politični pristaši Butlerja, republikanci, vidijo v njegovem govoru še neko drugo značajno. Butler je okrajni delegat za republikansko narodno konvencijo ter je bil leta 1912 kandidat za mesto podpredsednika. Ponavadi pripada odseku za resolucije ter sodeluje pri sestavi strankinega programa.

Ko so ga včeraj vprašali, če namerava ponesti prohibicijsko vprašanje na konvencijo, je rekel: — Politikov se loti naravnost paničen strah, če se omeni to vprašanje. Pri narodu pa je prohibicija vedno v ospredju, neglede na to, kar stopi v programu.

Nadalje je rekel: — Osemnajsti ustavni amandment bo tekem petih let razveljavljen. Izjavil se je po vsej deželi. Njegovi zagovorniki izjavljajo, da je New York edini "mokri" prostor. Fanatiki obračajo svoje napade vedno na New York. Daleč naokrog sem prišel po deželi ter lahko rečem, da je v primeri s svojim obsegom New York najbolj suhi prostor v Združenih državah. V New Yorku ne prolažajo hoteli ničesar opojnega, v deželnih okrajih dobi lahko človek kar hoče.

Washington, D. C., 2. maja. — V nekem pismu na dr. Butlerja je dvignil kongresnik Celler iz New Yorka povsem očito obdolžitev, da je bil neki "suhi" lan kongresa veraj v zbornici pijan kot ka non.

Trditve Cellerja je vzbudila tem večjo pozornost, ker je šel predvčerajšnjem sodnik Klecka iz Baltimorja pri zaslišanju pred justičnim komitejem zbornice izjavil, da je mogoče v uradih desetih kongresnikov in štirih senatorjev dobiti ob vsakem času požirek dobre pijače.

Sodnik je moral imeti že povsem zanesljive informacije, če je to javno trdil pred justičnim komitejem, ki je uvedel zaslišanje glede 2.75 procentnega piva.

je v direktnem nasprotju s pogodbo, ki sta jo sklenili Anglija in Francija.

Japonska je začela graditi par velikih podmarnov, ki bodo imeli 4500 ton.

70 NEMŠKIH STRANK S 5000 KANDIDATI

Ludendorff, Tirpitz in Reventlow skušajo na vsak način rešiti domovino. — Izvoljenih je lahko samo 458 kandidatov.

Berlin, Nemčija, 2. maja. — Prihodnjih volitev, ki se bodo vršile v nedeljo dne 4. maja, se bo udeležilo vsega skupaj 71 nemških političnih strank, ki so postavile pet tisoč kandidatov.

Med kandidati je polovica žensk. Še nikdar ni bilo v Nemčiji toliko političnih strank kot kot jih je danes.

Na kandidatni listi nemške narodne stranke je tudi ime admiral na Tirpitz, ki je kljub svojim 75 letom še vedno jako aktiven.

Nadalje kandidirajo tudi Bernstorff, Ludendorff in Reventlow. Vsi zatrjujejo, da bodo skušali rešiti domovino.

Geslo bavarske nacionalne stranke se glasi: Eno ljudstvo, en narod in en kaiser.

Skoro vsi kandidati se bavijo z Davesovim načrtom. Kancler Marx se zavzema za načrt, dočim je grof Westarp odločno protij njemu, češ, da Nemčija ne more nikdar plačati svote, ki jo zahtevajo zavezniki od nje.

HOBO-JI IMAJO SVOJEGA KANDIDATA.

Chicago, Ill., 2. maja. — Sedaj Sedaj bo postalo vse boljše in lepše v tej solzni dolini. Kot vedno dne 1. maja so imeli tudi letos hobo-ji ali potepuhi svoje generalno letno konvencijo. Zborovalni prostor je bilo neko prazno stavbišče, kjer je bilo obilo solnčne luči. Tam je bil iz vrst hobojev izbran James Francis Murphy kandidat za urad predsednika Združenih držav. Predsedniški kandidat je prejel nominacijo z običajnim zahvalnim govorom ter objavil takoj svoj program:

Razpust trasta, ki izdeluje kopalne bane.

Omejitev dežja na en rahel dežek v letu.

Vsakemu psu je treba pritrčiti na nogo verigo s težko železno kroglo.

Sprejem postavbe, ki bo prislila železniške družbe, da opremijo spodnje dele železniških vozov z mehikimi blazinami.

Člani organizacije so prepričani, da je ta platforma najmanj toliko vredna kot bodo platforme vseh drugih strank.

ZAPRISEGA GEŠKIH URADNIKOV.

Atene, Grško, 2. maja. — Danes morajo vsi državni uradniki, mornarji in vojakji prisesti na novo republikansko ustavo. Vse mesto je v zastavah. Zvečer se bodo vršile velike slavnosti.

BARING JE HOTEL POTOVATI V EVROPO

Nameraval je odpotovati v Evropo s tovarišico, — ki pa naj bi ne bila njegova žena. — Je že naročil kabino, ne da bi žena vedela za to.

V zadevi proti Clarence O. Baringu, ki je zapel v Westchester jetnišnici pod obdolžbo, da je skušal spraviti s sveta svojo ženo s pomočjo strupa ter kalil nevarnih boleznih, so skoro vsak dan novi razvoji, ki kažejo vedno bolj in bolj odločno, da je Baring sklenil, iznebiti se svoje osem let starejše žene.

Včeraj se je izvedelo, da je najel Baring na nekem parniku, ki bo odplul iz New Yorka dne 7. junija, prostor zase in za svojo "ženo". Najel je baje eno najbolj razkošnih kabin zad ve osebi ter izjavil, da se ne briga za ceno.

Ko je izvedel okrajni pravdnik Rowland za ta načrt, je poklical k sebi Mrs. Baring ter jo vprašal, če je nameravala odditi tekem tekočega poletja s svojim možem na zabavno potovanje v Evropo. Ona je izjavila presenečena, da ni niti mislila na to, in ko ji okraj. pravdnik nato sporočil, zakaj je stalviti dotično vprašanje, je udarila s pestjo po mizi ter vzkliznila:

— Sedaj mi je vse jasno. Pred par leti je pričel govoriti o najnem zadnjem potovanju v Evropo, omenil kraje, ki sva jih obiskala in kako dolgo sva se mudila tam. Naenkrat je vprašal, kje so potni listi od takrat, da vidi, če so še veljavni. Moj Bog, tedaj bi morala vedeti vse.

Okrajni pravdnik se je podrobneje pečal s preiskavo te nove informacije, da ugotovi, če se je Baring pripravil zapustiti, dedeželo s kako drugo žensko, potem ko bi se mu enkrat posrečilo spraviti s svet svojo ženo. V tem namenu je obvestil člane velike porote, ki so bili izpuščeni včeraj zvečer, da bodo lahko ob vsakem času zopet vpoklicani. Če bi našli žensko, ki je nameravala odpotovati v Evropo z Baringom, bi bila spravljena povsem nova luč v celo zadevo.

Včeraj zvečer je pričela krožiti govorica, da so veleporotniki predno so bili odpušteni, vložili še nadaljne zapečatenе obtožbe.

Ko je okrajni pravdnik včeraj zvečer bombardiral Baringa z vprašanji, zakaj je nameraval vpriporiti zabavno potovanje v Evropo z "Mrs. Baring", o katerem pa ni njegova žena ničesar vedela, je obtoženi molčal ter ni hotel odgovoriti na nobeno vprašanje.

Direktno vprašanje okrajnega pravdnika, kdo je bila ona ženska, s katero je nameraval vpriporiti potovanje, je obtoženega prav posebno razburilo. Hotel je govoriti, a je stisnil ustnice ter pričel mrko zreti predse.

To nameravano potovanje Baringa v Evropo je v direktnem protislovju z njegovo trditvijo, takoj po aretaciji, da je dal svoji ženi strup iz enostavnega razloga, da jo napravi bolno ter jo pošlje v Californijo, nakar bi on imel dosti časa in prilike, da se iznebi one druge ženske. Nato bi sledil svoji ženi v Californijo ter ji pomagal zopet k zdravju.

VELIKANSKE MAJSKE DEMONSTRACIJE NA DUNAJU.

Dunaj, Avstrija, 2. maja. — Na Dunaju so se prigrdom 1. maja vršile velikanske demonstracije, katerih se je udeležilo skoraj pol milijona delavcev.

Demonstracije so se mirno končale.

OPOZICIJA MUŽIKOV OVIRA SOVJETE

Ruski ekstremisti so dosedaj le malo napredovali pri izvedbi svoje ekonomske politike. — Ruski kmet je individualisti, ne pa komunist. — Opozovalci vidijo vnaprej dan, ko bodo kmetje diktirali ter odpravili komunizem. — Akcija komunistične stranke je zavzela bolj zmerno obliko.

Poroča Walter Duranty.

Moskva, Rusija, 2. maja. — Sklep komunistične stranke, da prepreči razširjenje privatnega kapitalizma preko meja kot jih je določil Lenin, je bil predveden v akcijo, ki materialno upliva na notranji položaj.

Dosti se je govorilo tukaj in v inozemstvu, glede aretacij ruskih "Nepmen" in glede težkoč, na katere so zadeli inozemski trgovci. V teh povestih je, kot pona vadi, dosti pretiravanja. Res je, da je bilo precej očitno dobrostoječih meščanov izgnanih iz glavnega mesta v zadnjih dveh mesecih, a preiskava je pokazala, da so bili — z malimi izjemami, — imenovani meščani navadni paraziti, hazardni igralci, butlegarji in hujske ali posredovalci vladnih poveril, ki so delali nedovoljene dobičke, a jih ni bilo mogoče spoznati krivim definitivnih zločinov. V slučajih inozemcev najde človek v splošnem, da niso bile prizadete tvrdke v resnici uglede, ki so skušale dobiti prednosti, navedene v dogovorih, ali kojih tukajšnji agenti so postopali na netakten ali brezobziren način.

Izkušnje v zvezi z dobički, katere je napravil privatni kapital ter izgubami, katere so trpela državna podjetja, so napravile rusko komunistično stranko prav tako malo naklonjeno in nežno proti prvoimenovanemu kapitalu kot v zabogateni in preosnovani Nemčiji. Akcija komunistične stranke proti kapitalu pa je zavzela bolj praktično obliko in sicer obliko večjega razširjenja kooperativnih in od vlade lastovanih prodajal. Več sto takih prodajal so otvorili v Moskvi v zadnjih dveh mesecih in konkurenca je prisilila številne privatne trgovce, da so zaprli svoje prodajalne.

Medtem pa je vršil Najvišji ekonomski svet trden, a dosedaj še malo uspešen boj z delavskimi federacijami, da zmanjša stroške državnih trgovin s tem, da skrči število osebja. V poljedelstvo je zavzel boj proti kapitalizmu obliko protekcije revnih kmetov pred njihovimi bogatejšimi sosedi ali Kulaki, kot jih imenujejo Rusi sami. Ti Kulaki izkoriščajo male in revne kmete. Zemljske knjige in krediti potom kooperativnih ali zadružnih organizacij skušajo oprostiti revnejše kmete izpod jarma Kulakov. Tudi v tem slučaju je dvomljiv uspeh naporo v komunistične stranke.

Če bo Rusija vzdržala intenzivno nacionalistično in protekcijonistično politiko, katero izvaja v sedanjem trenutku, je treba kmetom, katere je najtežje pridobiti za komunistične ideje, le pet ali šest dobrih letin, da bodo postali sila, ki bo lahko zahtevala cenejšo izdelano blago.

Kljub njih porazu tekem zadnjega spora v komunistični stranki, bodo mogoče dogodki dokazali, da sta imela Trocki in Krasin prav, ko sta izjavila, da je pametnejše omiliti državno monopolistično kontrolo sedaj kot da risirati možnost, da bo treba v teku par let uveljaviti korenite izpremembe. Stranka kot taka je sklenila drugače, brez dvoma na temelju dobrih razlogov, a nepristranski opazovalec je lahko povsem drugačnega mnenja v tem oziru.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA:
1000 Din. — \$13.50 2000 Din. — \$26.80 5000 Din. — \$66.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavod".
ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
200 lir \$10.10 300 lir \$14.85
500 lir \$24.25 1000 lir \$47.50
Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opatiji in Zadru.
Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.
Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.
POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—
Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.
FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Tel. Cortlandt 4087.
Glavna zastopstvo Jadranske Banke.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.

GOZDNI POŽARJI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Federalna gozdna oblast (Forest Service) je v tednu od 21. aprila do 27. aprila, ki je bil posvečen zaščiti gozdov, obelodanila statistiko gozdnih požarjev, ki so se pripetili v Združenih Državah tekom minulega leta. Velika večina teh požarjev je nastala radi nemarnosti ljudi, ki ne pazijo, kam mečejo vžigalice in cigarete, in kje napravljajo ogenj. Da se vidi, kako ogromne posledice povzročajo taka nemarnost, naj tu omenimo le nekatere izmed najglasovitejših požarjev v Združenih Državah.

L. 1871 je požar v Peshigo, Wis., usmrtil 1500 ljudi in vničil poldrugi milijon akrov gozdnjaka. Michiganski požar od l. 1881 je opustošil dva milijona akrov in vničil neznano število človeških življenj.

Požar pri Philipps, Wis., je l. 1894 povzročil smrt 300 oseb.

Vsled požarja pri Hinkley, Minn., je 400 ljudi izgubilo življenje na milijone akrov je bilo opustošenih in več od ducata naselbin je bilo izbrisanih iz površine zemlje.

Strašni požar pri Cloquet, Minn., je l. 1918 ubil preko 400 oseb in povzročil gmotno škodo od 30 milijonov dolarjev.

Toliko l. 1919, kolikor 1922 je bilo mnogo večjih gozdnih požarjev po vsej deželi. Lani je bilo prijavljenih nič manj od 50.000 gozdnih požarjev. Škoda se ceni na mnogo milijonov dolarjev; vrhu tega mnogo ljudi je pri tem ponesrečilo.

United States Forest Service trdi, da 80 odstotkov vseh gozdnih požarjev je pripisati človeški nemarnosti. Za to vse te ogromne škode na človeških življenjih in vničenem naravnem bogatstvu bi se dale preprečiti, ako bi ljudje vsaj nekoliko več pazili na ogenj, ko so blizu gozdov.

Razmerje veselil v Sredozemskem morju.

Tangersko pogodbo so podpisale tri države, Francija, Velika Britanija in Španija. Ta pogodba je pa v resnici precejšnje skrupulo, kajti na eni strani se oklepa pravice Francije in sultana, na drugi pa gospodarskih zahtev Anglije in domišljavih ambicij Španije. Tako s tem dogovorom sicer nič ne popolnoma nezadovoljen, a tudi nič veselejši zadovoljen.

Da se Tanger ni kratkoma priznal Španiji, bo pomenil in častihlepne Špance globoko zadelo. Francozi se radi tega boje, da to ne bi vplivalo na dobro razmerje, ki vlada med obema sosedoma. Španija sicer ni nikdar mislila na to, da razširi svojo posest v Evropi, vendar so pa njene ambicije moralne vrste. Vsled neprestanih pomolov, ki so jih doživeli v zunanji politiki, čutijo v svojem neizmeren ponosu vse bolj globoko kot drugi narodi.

Francija mora vedno gledati na to, da si ohrani vojaško nevtralnost Španske v slučaju vojne, kajti njena zemljepisna lega na evropski celini je taka, da zavisi le od Španske ali pride med dva ognja.

Francija ni mogla pripustiti, da pade Tanger v tuje roke, zato ji ni drugega preostalo — ker ga sama ni mogla dobiti — kakor da ostane Tanger z okolico pod suverenostjo tamošnjega sultana, a pod kontrolo komisije vseh treh držav, ki so podpisale dogovor.

Nevtralnost in avtonomija Tangerja je bila velika žrtve za Francijo, ki jo je prinesla samo zato, da si ohrani naklonjenost Španske.

Tanger je pristan ob afriškem obrežju v španskem pasu tik poleg Gibraltarske ožine. Leži na atlantiški strani. Za Francijo bi bil zato važen, ker bo izhodišče nove železnice, ki bo šla v Fez v Francoskem Maroku, in od tod naprej do Algerja ob Sredozemskem morju.

Tangersko vprašanje bi se bilo že zdavnaj uredilo, če se ne bi bil nemški cesar s svojim nasilnim nastopom leta 1915 vmešaval v zadeve Sredozemskega morja.

Francoska javnost je želela in upala, da se dodeli Tanger Franciji, to pa zato, ker je z gospodarskega in socijalnega stališča to mesto francosko. Sicer je res, da je od 60.000 prebivalcev 6000 Špancev in samo 2000 Francozov in 250 drugih Evropejcev, vendar je še 12.000 Židov, ki so pravzaprav Francozi. Toda skoraj vsa trgovina — v kolikor ni v rokah domačinov — je francoska. Seden bank je francoskih in le ena španska in ena angleška. Večina šol je francoskih, srednje šole so vse francoske, enako vse cestne in zdravstvene naprave. Velika bolnišnica je francoska. Pasteurjev inštitut francoski, knjižnice in stalne znanstvene misije francoske, istokot glavne parobrodne družbe. 40 odstotkov zemljišča imajo Francozi v rokah, med drugim zemljišče za novi veliki pristan in za bodočo železnico Tanger-Fez, kakor tudi njene kolodvorce.

Razne vesti.

Pisma, ki jih Nemci pošiljajo nazaj.

Kakor v vseh državah, se je tudi v Nemčiji zadnja leta razvila kraja pismo iz inozemstva. Kradle so se v prvi vrsti pošiljatelj, o katerih se je sumilo, da se v njih nahaja denar. Nekateri odposiljalci so radi tega prišli na originalno idejo. Popisali so zalepke z raznimi opazkami, kot n. pr.: "Ne kradi, ker v pismu ni denarja!" Tako pisma je rajhsovska pošta dozdaj normalno odpremljala, sedaj pa so nemške poštne direkcije sklenile, da se pisma s takimi opazkami vrnejo odposiljatelju, ker žalijo čut poštenega nemškega ljudstva.

Zakon za zaščito baleta.

V Franciji se pravkar vodi ljušt baletna kampanja. Gre namreč za to, da se zabranijo razne imitacije izvornih plesov. Znamenita ruska plesalka Pavlova je na pr.

Demonstracija z mrličji.

V mestu Sunghaju na Kitajskem je nedavno izbruhnil požar v tovarnah za svilo in je na 50 delavcev zgorelo. Ker je v mestu zelo slab vodovod, je bila gasilna akcija zelo otežkočana. To je delavce tako raztogotilo, da so ožgana trupla spravili iz pod razvalin v krste in jih nosili po več ur v paradnih demonstracijah mimo mestnih uradov. Končno so mrličje položili pred mestni vodovod in se razžili.

Volilno gibanje na Francoskem.

Francoska poslanska zbornica, ki je izšla leta 1919 iz vojnega razpoloženja, je prenehala pred kratkim s svojim delom. Po ustavi preneha njen mandat 31. maja, vendar bi se sestala samo v izrednem slučaju. Bila je tudi dejansko samo odgodena do tega ustavnega roka, toda dne 1. junija se avtomatično sestane nova zbornica, ki bo izvoljena 11. maja.

Dvanajsta zakonodajna perioda tretje francoske republike je stala pod utisom narodnega bloka. Večina, ki je izšla iz volitev 16. novembra 1919 se je imela za hvaliti za svojo eksistenco volilnemu geslu: Nemčija mora plačati! Bilo je tudi razumljivo, ako pomislimo na ogromne žrtve, ki jih je doprinesel francoski narod za zmago zavezniškega orožja. Toda marsikaj se ni moglo izpolniti. Tako ne more v nacionalnem bloku močno zastopana vojaška stranka še danes odpustiti Clemenceauju, da ni mogel na mirovni konferenci doseči z Lloyd Georgejem in Wilsonom popolne aneksije Porenja. Vojaška stranka je zahtevala radi tega spretnjšega moža, in ko so se vršile januarja meseca leta 1920 volitve predsednika, ki bi zamenjal Poincareja, ni bil izvoljen Clemenceau, marveč Deschanel, ki je bil že tedaj duševno bolan in orodje v rokah Poincareja in Milleranda.

Obstoj nacionalnega bloka je čisto ogrožal Francijo in Evropo pred razkolom med Londonom in Parizom. Ko je hotel Briand leta 1921 odstraniti to nevarnost z utrjenjem vezi med ostalimi zaveznicami, je moral iti in njegovo mesto je prevzel Poincare. Poincare se je pri pogajanjih, ki so se vršile med zaveznicami pred okupacijo nemškega ozemlja skliceval na želje ljudskih zastopnikov in zaveznic, njih niso mogli prezreti, vendar pa so prepustili vso odgovornost Franciji.

Poruharska akcija je tudi v resnici odgovarjala večini francoskega naroda in le tuptam je dala levica in celo skrajna levica le lahko razumeti, da se ne strinja popolnoma z naziranjem nacionalnega bloka. Šele začetkom tega leta pa je začelo pojenjavati zaupanje večine kot posledica revalorizacije francoskega franka. Poincare pa je krizo zelo spretno rešil in pritegnil v vlado celo nekaj levicarjev in tako nadaljeval svojo poruharsko politiko. Pokazati je hoteli s tem, da niso levicarji zadovoljni z vlado nacionalnega bloka radi poruharske politike, marveč radi notranji premoči nacionalnega bloka.

Iz dosedanjega nastopa levicarskih voditeljev moramo sklepati, da obstajajo tudi oni na plačalni dolžnosti Nemčije, vendar pa niso za politiko sile, marveč za politiko medsebojnega sporazuma. To pa iz notranjopolitičnih razlogov. Zbornica nacionalističnega bloka je kaj rada krila izdatke za okupacijo, za mornarico in armada z zvišanjem neposrednih davkov in posojili. Levicarji pa zahtevajo pritegnitev davka na glavnice in zvišanje dohodnine. Predvsem pa zahtevajo vzdrževanje alijance z Anglijo. Voditelj zmernega krila levicarjev Briand smatra svojevolično rešitev reparacijskega problema od strani Francije za veliko nesrečo.

H koncu naj omenimo še naloge, ki jih je izvršila dosedanja zbornica. Navedel jih je zbornični predsednik Raul Peret v svojem zaključnem govoru. Zasužurala je, ne da bi kompromitirala miru, izpolnitev mirovne pogodbe, ki je ustvarila novo Evropo; razblinila je zvitost dolžnika, ki ni hotel do danes izpolniti svojih dolžnosti; obnovila je deset pokrajin, katerih industrijske sile so bile uničene v svetovni vojni; našla je denarna sredstva za to velikansko delo, skušala je kljub temu vzdržati normalno življenje; borila se je proti zvišanju cen in proti špekulantom; organizirala je upravo v dveh novih francoskih pokrajinah. Izvršila je torej res precej težke naloge.

Z zaključitvijo zasedanja dosedanje skupščine se je torej pričela doba volilnega boja. Dosedaj še niso stranke navedle svojih volilnih programov, samo na državnih poslopih so bile razobešene deske za volilne plakate. Borba bo huda, najhuša pa bo v duhu od 1. do 11. maja, torej v času po volitvah v Nemčiji.

Starodavni pogrebi v časih Tut-ank-amena.

Tutankamnova grobnica odkriva vsa dan nove običaje iz življenja egiptovskih faranov. Pri razkopavanjih v Tutankamnovi grobnici so našli mnogo važnih dokumentov o pogrebi v tednjem času. Ti so bili upravniki, ni. Po informacijah francoskega časopisa "Illustration" prekašajo takratni pogrebi tudi najbujnejše predstave, ki si jih moremo napraviti o tem. Pogrebni obredi odličnih dostojanstvenikov so trajali nič manj kot 72 dni. Telo se je najprej očistilo in opralo v raznih vodah, nato so ga posušili v posebnih pečeh in pomazali. Potem so ga olepšali in okrasili z vsako vrstnim cvetjem in dragoceninam kamenjem, z zlatino in srebrnino ter ga z vsemi temi simboličnimi ornamenti povili v mnoge pojove. Med povijanjem so svečniki in drugi ljudje opravljali razne molitve. Tako povita mumijska je bila na zunaj obdana z lepenco, v kateri so bile izrezane luknje za oči in ušesa, tako da bi pokojnik lahko videl in slišal, kako ga ljudje kujejo v zvezdi in častijo njegov spomin.

Razkritelj groba Tut-ank-amena.

Te dni se je vrnil v Ameriko Howard Carter, ki je razkril v Egiptu Tutankamenovo grobnico.

Ko je bilo truplo povito, se ga položili v originalne sarkofage, ki so bili lepo krašeni. Pri pogrebni obredih so se ozirali tudi na razne lastnosti pokojnika. Ako je bil pokojnik v življenju kapriciozen in vihravec, so se sezidale posebne grobnice z izhodi in kordorji, če pa je bil sladkosnednež, so mu grobnico napolnili z najfinjšimi jedili in z raznimi kuhinjskimi pripravami, da mu tudi po smrti ni trebalo stradati.

Usodepoln epileptični napad.

V Sarajevu se je zgodil te dni strahovit slučaj. Melča Halačević, 21 let stara, je hotela skuhati na ognju večerjo. Pri tem je neudoma zadobila epileptičen (božjasten) napad in se zgrudila na ognjišče. Hipoma je bila njena obleka v plamenu. Uboga Melča je pobegla na ulico, kjer so jo sosedje rešili strašne smrti v plamenu. Težko opekana je bila prepeljana v sarajevsko bolnico.

Velikanski viharji.

Indija je znana po svojih nenavadnih viharjih. — Od maja do septembra ni v Indiji skoraj nobenih padavin. — Železniške nesreče. — Odgovornost inženirjev.

Nedavno je bilo poročano, da je prevrnil v Indiji vihar neki potniški vlak z mosta v reko. Take vesti done za nas nekoliko tuje. Mi ne moremo verjeti, da bi dvignil vihar težke železne vozove s tira in jih treščil nekaj metrov daleč. In vendar se je to v Indiji čisto pripetilo. Tamošnje klimatične razmere, razgretje zraka pred vročim letnim časom, povzročajo meteorološka motenja, ki imajo posledice silne viharje.

V predstojećem slučaju je verjetno, da je nastal v nepregledni puščavi. Raputane nad vročimi peščinami pustinjami barometriski pritisk in zadel na svoji poti proti Himalaji vlak v trenutku, ko je pasiral most.

V Indiji, posebno v severnih delih, lahko stalno v malem opazujemo nastanek takega fenomena. Če jahamo v vročini meseca marea ali aprila, ki doseže temperaturo 45 stopinj Celzija, zapazimo, kako se igra žgoč veter z listjem bližnjega drevja. Naenkrat listje obstane, da prične takoj nato plesati v krogu. Mahoma postane vse suho listje živo; kakor bi oživilo se pridruži plesajočim tovarišem še drugo listje in se udeleži divjega vrtenca. V krogu treh do štirih metrov premera se vrtil vse v hitrem in vedno hitrejšem tempu okoli središča. Naenkrat se dvigne sredi za tri do štiri metre in pred seboj imamo živ stožec. Stožec postaja vedno širši in višji, dokler ne doseže višine 20 metrov. Nato prične nagov poohod preko ravnine. Vse, kar mu pride na pot, listje, trava in suhe veje, potegne s seboj. Sčasoma pa izgubi ravnotežje in s tem svojo obliko. Naenkrat preneha divjati ples in plesalci popadejo po tleh. Vse je zopet tiho. 1 do 5 minut traja ta igra, ki opazovalca opozvalca na strašne sile vsemirja. Inženir v Indiji mora računati z večjim zračnim pritiskom, nego njegov evropski tovariš. Žrtve takega vrtenca je postal tudi ponesrečeni vlak v Bareilly.

Izredno za nas je tudi dejstvo, da pade del vozov v vodi, drugi na se razbije ob obrežnih pečinah. Tudi ti pojavi so tipični za Indijo. Ker ni od meseca septembra do maja skoraj nobenih padavin, se vse reke skoraj posušijo in kažejo se ostre pečine. Tuptam naletimo na globlja mesat, kjer se pari nekaj vode. Tiho, mračno in tajnstveno ležijo pred nami te mlake v senci skalovja, na katerem se poznajo sledovi tisočletnih elementarnih vplivov. Nad mlakami pa krožijo jate ptic, ki jih pazno zasleduje bistro oko indijanskega lovca.

Dalmatinska obal se polagoma dviga.

Francoski geolog Boucart je proučeval vzhodno obal Jadranskega morja in sedaj objavlja rezultate svojih študij, v katerem trdi, da se jadranska obal ob Albaniji in Dalmaciji polagoma dviga. Italijanski geolog Stefani je že pobijal Boucartovo hipotezo, toda ta hoče sedaj znova dokazati s svojimi izjavami, da se vrši splošno dviganje obali ob Albaniji in Dalmaciji, toda zelo polagoma in sicer v razliki 8 do 10 metrov od romanske dobe do današnjih časov. Ako bi bilo to res, bi se sčasoma dvignil ves teren vzhodnega Jadrana in bi se tako začelo krečiti obsežje Jadranskega morja. Dviganje in padanje obmorskega brega se vrši povsod po svetu in ni sprejemati ne Boucartovega ne drugega takega napredovanja morda s kako skrbjo za obstoj Jadranskega morja. Takih obmorskih študij po svetu je polno in jih bo tudi Jadran preživel še mnogo. Boucart s svojim dviganjem dalmatinskega in albanskega brega ne spravi s sveta "jadranskega vprašanja".

Prehlad.

Takozvani prehlad igra v medicinskih krogih važno ulogo; zakaj ni je skoro bolezn, katere vzroka bi ne pripisovali prehlajenju. Ne da bi si ljudje predložili pravo sliko o bistvu prehlada, si ga navadno predstavljajo kot ohlajenje krvi, kar pa je le v redkih slučajih pravilno. O tem nas danes lahko prepriča toplomer. Ljudje se prištevamo k toplokrvnim. Naše telo vzdržuje svojo toploto potom posebne regulacije z mrzlokrvci (na pr. ribami), ki prilagajajo svojo telesno temperaturo okolici.

Dasi prehladu ni pripisati toliko pomena, kakor se to godi v lajških krogih, igra ohlajenje običajno zavarovanih in na mraz nenavajenih, zlasti periferijalnih telesnih delov, na pr. nog. Pri razvoju bolezni važno ulogo. To so potrdila tudi opazovanja zdravnikov. A da si skoro v nobenem medicinskem vprašanju ni bilo toliko razmišljanja in razpravljanja, nam vendar še manjka jasno poimovanje učinkovanja prehlada. Kakor povsod v znanosti, se pojavljajo tudi na tem področju pri vsaki ugotovitvi nova vprašanja.

Naj opozorimo le na splošno znani primer nahoda in povemo, kako si lahko predstavljamo učinkovanje prehlajenja. Ohlajenje nog in tamkaj nahajajočih se živčnih končičev vodi do motenj v živčnem sistemu, ki ureja razširjenje in zoževanje krvnih oči. V nogah se kavne celice zožijo, radi česar se reflektorično razširijo v nosnih sluznicah. Sluznice se napno in začno izločati sluz, nos je zamašen in iz njega "teče". Na teh izpremenjenih in eo obrambi poškodovanih sluznicah, začno delovati vedno se tam nahajajoče, a navadno neškodljive bakterije. Da igrajo pri prehladu ulogo te bakterije, se vidi na prenosljivosti nahoda s kihanjem, žepnimi robci itd.

Še druga okoliščina olajšuje bakterijam njihovo delovanje. S poizkusi na živalih se je ugotovilo, da se pri močnem ohlajenju število belih krvnih teles — imen-

novanih "požarnice", ker sprejemajo in razkrajajo bakterije, ki so prodrele v telo in se njihova gibkost ter razkrojevalnost hudo zmanjša. Njihova dejavna zmoglost se zmanjša vsaj za 50 odstotkov.

Tako nekako si ob današnjem stanju znanosti moremo predstavljati učinkovanje prehlada. Da se s tem praktično koristimo, naj kratko omenimo eno samo sredstvo, da se prehlada očunamo. To sredstvo je utrjenje, t. j. smotrna prilagajanje telesa mrazu. Navadno pa se mora neposredno po zoženju krvnih teles, kar povzroči ohlajenje, takoj uporabiti ogretje kože, kar se doseže z drgnjenjem.

Štiridesetletnica "Slavca".

Pevsko društvo "Slavci" v Ljubljani obhaja letos 40letnico svojega obstoja. To je redko dogodek na pevskem polju, osobito med nami Slovenci.

Mazilo venkega slovesa.

Za obdelavo sluzi in mlika. Zoper bolečine v vratu in hrbtu. Če spravi raztopljeno vodo mila. Za pomiritev bolečin, ekcemov, znojnih izpuščajev. Za izboljšanje krvnega kroga. Zoper bolečine in slabost. Vdrgnite ga — preprečite bolečino. Imajte pri roki v steklenici — nikdar ne veste, kdaj jo boste potrebovali. 35 in 70c. Stokletica v Ljubljani. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste v njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

R. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam, če zdravim nad 25 let imam skušnje v vseh boleznih, ki se pojavljajo pri moških. Zato vas moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem med v zdravje. Skozl 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesati na mene, morda akbr pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in liče po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolezni v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledvah, jetrah, žlezah, vrenem, revmatizmu, katar, aliato žilo, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9 dopoldne do 5, popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

ZA NAKAZILA V AMERIŠKIH DOLARJIH --

IMAMO DIREKTNE ZVEZE, POTOM KATERIH IZPLAČUJEMO DOLARJE POLJUBNIM OSEBAM V JUGOSLAVIJI, ITALIJI, AVSTRIJI IN NEMČIJI.

Ker pa je zvezana nabava dolarjev za izplačila v Jugoslaviji z znatnimi stroški, smo bili primorani zvišati pristojbino, ki je sedaj naslednja:

Za izplačila dolarjev brez pogoja: do \$25. po \$1., od \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakazan v Jugoslavijo brez pogoja, se izplača naslovniku takoj ter isti lahko takoj z denarjem razpolaga. Vsled tega priporočamo onim, ki pošljejo denar samo za potne stroške, poslužiti se drugega načina ter označiti na nakazilu: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (posla za Zdržene države). Ako potem naslovnik nebi mogel predložiti takega potnega lista, se stavi nakazani znesek zopet na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaša do \$25. po 75 centov za nakazilo, od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od dolarja.

Nakazil za zneske pod \$5. ne moremo prevzeti. Vsled tamšnjih odredb, ne moremo izplačati v Nemčiji, naenkrat eni in isti osebi več kot \$20. Znesek za pristojbino nam je poslati obenem z onim, ki naj se izplača.

Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje nakazati od tukaj dinarje oziroma lire zlasti onim, ki birajo na deželi daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušeni.

Na zahtevo izvršujemo izplačila tudi brzojavno in potem brzojavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo (Cable Letter) znašajo \$1., stroški za direkten brzojav (Cable) pa: v Jugoslavijo \$5., v Italijo, Avstrijo in Nemčijo \$4.

Vsi oni, ki tega oglasa nebi razumeli, naj nam pišejo s natančno pojasnilo ter pripomnijo, v katero državo žele denar poslati.

FRANK SAKSER STATE BANK

NESREČNA LJUBEZEN

M. H. — Za "Glas Naroda" poslovalni J. Z.

45

(Nadaljevanje.)

V tem trenutku je stopila v sobo Jolanta ter pozvala svojo sestro.

Lena se je oprostila pri Soboleju ter odšla.

Danijel je ostal sam. Vedno bolj se je nočilo.

Zila mu je naglo, prenapeto utripala. Po glavi so se mu podile fantastične slike.

Njegova duša je hotela vriskati in peti, roke so se mu pa krčile v molitvi. Bil je obupan in vzradočen, da ni vedel, kaj početi.

Nepričakovano se je približala sreča njegovemu ležišču. Toda rdeče rože, ki mu jih nudi sreča, so oškropljene z Leninimi solzami, in tla, iz kojih so pognale, je grob, v katerega je Lena pokopala svojo srečo.

Zli duh mu je zašepetal na uho:

— Sedaj je tvoja. Vzemi si jo in jo dvedi v najtišjo samoto.

Dobri angelj mu je pa šepetal: — Danijel, ti predobro poznaš trpljenje ljubezni, zato ker sam ljubiš. To trpljenje ti je torej znano in vsled tega se ti ne smili. Vedno si povdarjal svoje blago srce, sedaj pa igraš ulogo nasilnika in se je nočes usmiliti?

Danijel je padel na kolena, dvignil roke proti nebu ter zajokal kot otrok.

Iz globine duše se mu je nekaj izvil. Komaj slišno je zašepetal: — Mati!

Premagal je samega sebe, zbral je vse svoje moči ter se privlekel do svoje pisalne mize.

Oči so mu žarele, ko je napisal na listek par besed, spravil listek v zalepko ter jo zapečatil.

Parkrat se mu je zadelo, da prešinja strašna groza njegove kosti. Kljub temu je pa poklical svojega služabnika Aleksandra, mu dal pismo ter mu naročil, kam naj ga odda.

In ko je izginil služabnik skozi vrata, se ga je polotil mir božji. Zdela se mu je, kot da bi nekaj dvignilo silno breme z njegovih prsi. V njegovem obrazu je počival blažen nasmech.

Ali je bila uslišana njegova molitev?

Dneve in dneve je preležal mučenik na ležišču.

Bil je miren in neskončno zadovoljen.

Bilo je nekega večera, ko je legal mrak na zemljo. Pred hišo kneza Soboleja se je vstavil voz. Iz njega je stopila dama v črni obleki.

Sprejel jo je Aleksander ter jo odvedel v Sobolejevo sobo. Ko je Danijel zaslišal njen korak, se je stresel.

Le s težavo se je pomiril ter topo zrl v obiskovalko.

Pogledala ga je dvojje milih oči, istih oči, ki so ga gledale s fotografije, ko je davil Altena.

Naglo je stopila k Danijelovi postelji ter mu podala obare roki kot starenmu, zvestemu prijatelju.

— Oprostite mi, gospa Alten, da sem vas zval. Vidite, bolan sem. Težko bolan. Rad bi se bil podal na pot, pa bi bilo usodepolno zame.

— Oh, prosim vas, gospod.

— Ni bilo lepo, da sem vas jaz povabil k sebi.

— Niste mogli storiti boljšega, kot da ste me pozvali.

— Ne zval bi vas, če bi ne bila sreča vašega sina v nevarnosti. Altenova mati je sedla poleg njegove postelje.

Povedala mu je, da ga je že parkrat nameravala obiskati ter se mu prisrčno zahvaliti za vso dobroto, ki jo je izkazal njenemu sinu, pa je bila doslej vedno zadržana.

Ko ji je pa pisal, seveda, je pustila vse vnuemar ter nemudoma odpotovala.

V pismu ji je bilo strogo naročil, da ne sme njen sin ničesar vedeti o tem obisku.

Svečano mu je obljubila, da se bo strogo pokorila njegovi želji. Danijel je nervozno mečkal preprogo ob postelji, nevedoč, kako bi začel razgovor. Slednjič, po dolgotrajnem obotavljanju je rekel:

— Gospa, ali hočete poslušati dolgo, dolgo zgodbo?

— Z veseljem, gospod knez, — je odvrnila ter se primaknila k njemu.

Danijel je začel pripovedovati tiho, šepetaje kot v spovednici. Ona je zamišljeno zrla predse, ter si vtisnila vsako njegovo besedo sproti v svoje srce.

Parkrat mu je hotela ugovarjati, pa jo je vedno tako proseče pogledal, da ni mogla črhniti niti besede.

Pogovor je trajal dolgo v noč. Sobolej se je bil skoraj že čisto izčrpal. Končno je govoril v dolgih presledkih in kratkih stavkih.

Vidoma mu je pohajala moč.

Ko je bil pa pogovor končan, je gospa vstala, položila Rusu na ramo obe svoji roki ter mu rekla polna neizmerne hvaležnosti:

— Bog vas blagoslovi za vse vaše žrtve, za vse vaše trpljenje in za vse vaše prijateljstvo. Veliko ste trpeli in plačilo bo prišlo prej ali slej. Verjemite mi, da skoraj ne morem pojmiti vzroka vaše požrtvovalnosti.

• Danijel se je sklonil ter ji poljubil roko.

Nato se je obrnil pogovor v drugo smer. Bil je živahnejši in bolj trgovskega značaja.

Stara gospa Alten je šele proti jutru odšla. Bila je pomirjena, dišim je Danijel polnezavesten omahnil v blazině.

Odšla je kot je prišla — neopazeno.

Danijel je v polsanjah slil, kako je oddrila njena kočija.

Alten je sedel v svoji sobi ter se sklanjal nad pismom, ki je ležalo pred njim. Najmanj desetkrat je prečital njegovo vsebino, pa je vedno manj razumel njen pomen.

Zdela se mu je, da sanja.

— Čudne, čudne stvari se gode na svetu — je mislil sam pri sebi. Odkimaval je z glavo ter se prijemal za čelo.

Pismo mu je pisala mati, toda vsebina pisma je bila pravecati čudež.

Mati mu je sporočala, da je prišel na njeno siromašno posestvo neki prekupčevalec ter hotel na vsak način skleniti kupčijo. Mati sprva ni hotela prodati, češ, da bi s tem omadeževala spomin na svojega moža.

Prekupčevalec je pa silil in silil ter ponujal sleherni dan večjo svoto. Altenov brat je mislil, da hoče kupiti zato, ker sluti v zemljišču kako rudo ali kaj podobnega. Poklical je dva izborna inženirja, ki sta natančno preskela zemljo, pa nista našla ničesar drugega kot kamenje in prst.

(Dalje prihodnjik.)

Osemdesetletnica Anatole Franca.

Ta pristni Parizan se je pisal prav za prav Jacques Anatole Thibault. A že njegovemu očetu, skromnemu knjigarju in antikvarju, so prijatelji po domače rekali "France" namesto "François", in ta očetov priimek si je sin vzel na psovdonim, pod katerim ga edino pozna široka javnost vsega zemljskega kroga. Vendar omenim, da pravi Paul Gšeli v "Pomenkih Anatole Francea": "Tako verno ljubi sladko Franceja (France), da si je izbral to nežno ime za psevdonim, hoteč se spojit s svojo domovino."

Prvi svoj roman "Zločin Silvestra Bonnarda" je izdal v svojem 37. letu. Z odklovanjem Francoske Akademije mu je začela kleti slava. Kot 70 leten starček je hotel žeti še bojne lavorice: prostovoljno se je javil za bojovnika, vendar pa se je boril samo s peresom zoper barbare: "Na noge za poslednjo vojno! O Velika Britanija, kraljica morja, ki ljubiš pravico, o sveta Rusija, velikanka s preneznim srcem, o lepa Italija, ki te obožava moje srce, o junaška mučeniška Belgija, o ponosna Srbija in ti Franceja, draga mi očetnjava... zadušite pošast in jutri si boste z veseljem nasmehom stiskali desnice v osvobodilni Evropi!" (Na slavni poti, 1916.)

Pred štirimi leti se je poročil s postrežnico prijatelja pisatelja Villiersa de l'Isle Adam. Zato si je utegnil kedaj misliti, kakor je dejal naš Vodnik: "Ne hčere nima po meni ne bo, dovolj je spomina: me pesmi pojo." Stihov in stikov nimamo kdo ve koliko po njem, edini zvezek v vezani besedi se zove "Zlate popevke" — (1878). Tudi iger ni zapustil več kakor "Korintsko svatbo" (1876), ki je zasnovana na idejnem razdorju med staro grško vero in novim krščanstvom. Bolj plodovit je kot kritik. Do let 1892 je izšlo četrto splošno "Književnega življenja" zamislenih po načelu impresio-nistične literarne ocene.

Kdor je kedaj kramljal z Anatolom Franceom, je navadno dejal sam pri sebi: "To vam je čarovnik, ali kakšen obupen skeptik?"

Ako razumemo pod izrazom "skeptik" modrijana, ki dvomi o vsem, česar ne ve in za kar nima razlogov, da bi verjel, ki zasmehuje zlobne predsodeke, razdira napihnjeno sebeljubje, biča bedaste ambicije, potem je France knez brezbržen napram vsemu, to je nasprotno goli resnici. "Vsi mojstri francoske misli so bili skeptiki: Rabelais, Montaigne, Moliere, Voltaire, Renan... ki jih drhte spoštujem in ki sem jim zgolj ponižen učenec," je dejal on, ki ga čisto nazivajo "cvet latinskega duha". Vendar vsi ti dvomiljenci so zastopali veličasten credo. Rabelais, šaljivec, ki utegne biti globoko resen, je razglasil veličast verske strpnosti. Pyrrhonijanece Montaigne se klanja antični modrosti. Ne glede na svoje omahovanje, izraženo s poznanim "Kaj vem", kliče usmiljenje zoper grozote verskih bojev in zoper sirovo pravosodnih muk. Osobito pa poveličuje svetost prijateljstva. Moliere se razgreva zoper strasti in zablode, ki delajo človeka odurnega, in oznanjuje blagovest družabnosti. Maloverni Voltaire ni nikdar izgubil iz vida svojih idealov: razum, veda, dobrota, da, dobrota, kajti ta veliki satirik je bil zloben le do zlobnežev in bedakov. In Renan je ostal svoj živ dan svečenik in je izčistil religijo. Veroval je v Božanstvo, v znanost, v človeško bodočnost.

Vsi ti veliki ideali so navzlic vsej ironiji, ki se iskri in blesti v skoro vseh njegovih spisih, obenem tudi Franceovi: odkritosrčnost, toleranca, usmiljenje. Vkljub bridkim izkušnjam je očeval svoje zaupanje v počasen in gotov napredek pravice in blagosti.

Kolikokrat je pustil svojo pisalno mizo in šel na ulico, da bi branil ideje! Kakor mu je bilo pač težko, vstavi svoj slonokosteni stolp, vendar je nesel svoj evangelj preprostim bratom v delavske okraje.

Slednjič je predvsem obožuje prijateljstvo.

To njegovo pozitivno veroizpoved je v prvi vrsti ocenila švedska akademija, ki mu je l. 1921 podelila Noblovo nagrado za leposlovje.

Leposlovje! Ni ga slovstvenika, ki bi bil ohranil tako krepko vero v tekoč in prosjoč slog, vero v sočne in zvočne besede in plemeniti predsodek o skladnih, složnih in soglasnih stavkih.

France je bil najbolj izbran kramljavec. Njegovi številni romani so koncem koncev zgolj filozofski pomeniki, zvezani z rahlimi zapletljaji. Njegovo najbolj prikupno delo utegne biti "Epikurov vrt", kjer se udobno obletava njegova domišljaja.

Domala vse svoje domisljice je preiskusil na številnih posetnikih, ki so hodili v njegovo bogato vilo "Said", okrašeno na vse mogoče načine. Z vsako dobo njegovega življenja se strinja sijajna plast umetniških naplavin: na črni "Thais" cikajo helenski kipei, sohe, stele, na "Rdečo lilijo" italijanske beloprstne posode: na "Ivano d'Arco" preproge iz 15. stoletja; na roman "Bogovi so žejni" pa pohišto in bakrorezi iz Ludovika XVI. in revolucije. Najbolj pa se očituje slog iz konca 18. stoletja, ki se strinja z idejo, oživotvorjeno v "Kuhinji pri kraljici Gosji Nožici" ... Ko je pozvala pred leti ruska dijakinja pri Franceu, se je tolikanj ustrašila vse te gizde in razkošja, da je kar obrnila pete in se ni nikoli več pojavila.

Rusi so čisto prihajali na pogovor. Nekoč je mlad Slovan povlekel bombo izpod halje, češ: "Na dva dela je, če vrtim oba vijaka, bo raznesla vso to hišo." France, (prijazno): "Ne vrtite jih, prosim. In verujte, prijatelj, dokler imamo drugih pripomočkov, jih je treba uporabiti. Spominjate se tega: 'Krvoločna Pravica, tudi če jo izvaja narod, ki se osvobaja, je vselej zgolj žalostna Pravica! Ni dobro, napajati s krvjo žejne bogove.'"

Ruska prekucija ga je silno mikala. "Če bi bili revolucionarji poraženi, bi zadela kriza svobodnega duha po vsej Evropi. Njih zmaga pa bi močno podkrepila socializem pri vseh drugih narodnih in zlasti pri nas."

Posebno dosti je France občeval z Rusom Rappoportom, ki je postal Francez. In gotovo je ta mož odločilno vplival, da se je zadnje čase Anatole France bolj in bolj nagibal proti komunizmu.

Boljševiške groznje in fantazije. Neki francoski novinar, ki se je nadavno mudil v Rusiji, je imel več razgovorov z oficirji rdeče armade. Ko se je informiral o stanju rdeče armade in o eventualnem pohodu na kapitalistično Evropo, so mu ruski boljševiški oficirji odgovorili: "Ker smo izgubili vsako upanje v možnost svetovne revolucije, hočemo v najkrajšem času z vojaško silo realizirati svoje ideale. Pohod rdeče armade na Evropo se nedvomno izvede. Ta pohod bo imel za posledico, takojšen izbruh revolucije v Nemčiji. Naša armada bo na ta način triumfalno zasedla Nemčijo in takoj napadla Francijo, kjer bo odločilna bitka o usodi Evrope in morla celega sveta."

Žalujejo ostali: Alojzija Okoren, mati. Franciska Engelman, sestra. V Forest City, Pa., 29. aprila, 1924.

ROYAL MAIL
New York in Hamburg
CHERBOURG IN SOUTHAMPTON
"Orion", "Orion", "Orca", "Orbita"
Ti parniki so novi in moderni v vsem
osiru, najbolj priljubljene potniš-
tvo in glasovite radi komodnosti in —
KOMFORTA.
Zdrava, tečna in obilna hrana se ser-
vira vsem potnikom na belo pokritih
mizah. Družine, žene in otroci imajo
POSEBNO PAZLJIVOST.
Za podrobnosti se obrnite na naše
zastopnike v vašem mestu ali na
ROYAL MAIL STEAM PACKET CO
25 Broadway, New York

ta." — "A kako mislite priti do Pariza?" — je vprašal novinar. "Peš, kot naši pradedi, ko so leta 1813 po Napoleonovem porazu v Rusiji, marširali za njimi v Pariz..."

↑
NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem tukaj v Ameriki in v starem kraju, da je po dolgi in mučni bolezni, previda s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal moj ljubljeni sin

FRANK HRIBAR

dne 22. aprila 1924 ob 4. popoldne v T. B. bolnišnici v New Jersey. Neasmiljena smrt ga je ugrabila v najlepši dobi 22 let. Pokojnik je bil v Ameriki 15 let, največ v New Yorku, zadnji dve leti pa v Forest City, Pa. Tukaj zapuščena mene, žalujočo mater in sestro Francisko, omoženo Engelman.

Pogreb se je vršil dne 25. aprila ob 9. uri s sveto mašo v slovenski župnijski cerkvi sv. Cirila in Metoda v New Yorku in bil pokopan na pokopališču sv. Trojice, kjer bo skupaj s svojim očetom in eno sestro čakal prihodnjega vstajenja.

Na tem mestu se najlepše zahvaljujem svaku pokojnega Mr. Alfredu Engelmanu in soprogi, ki sta ga za časa njegove bolezni tolikrat obiskovala in tolažila, ravnotako mnogim njegovim prijateljem, slovenskim fantom iz New Yorka in tudi župniku Rev. Benignu Snuju ter vsem, ki so darovali krasne vence in ga spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Tebi pa, moj dragi in nepozabni sin Frank, ki se me kot sedemnajst letni otrok zapustil v najlepši starosti, naj sveti večna luč in tvoja duša naj se veseli pri Bogu v nebesih, kjer upam, da se vsi skupaj enkrat združimo; saj vera sveta nas uči, da vidimo se nad zvezdami.

Žalujejo ostali:
Alojzija Okoren, mati.
Franciska Engelman, sestra.
V Forest City, Pa., 29. aprila, 1924.

Brezplačno onim, ki trpe vsled mrzlice in nahuhe.

Brezplačna poskušna metoda, katere moč razkriva brez neprimernih izgub časa

Imamo način, kako kontrolirati nahuho in šlimo, da poskusite na naš račun. Nik ne da, ako je to še dolgo bolezen, ali pa se je pojavila še le pred kratkim, ako je sena mrzlica ali pa kronična nahuha, naročiti morate brezplačno poskušno našega načina. Na to se ne gleda, v kakšni stari, ne gleda se na vašo starost ali opravi, ako vas muči nahuha ali mrzlica, naš način vam bo takoj pomagal.

Posebno šlimo poskušni onim, ki se niso mogli navede v obupnem stanju, kjer niso pomagali vsakovrstna vdihavanja, briganja, zdravlila, opila, dimi, "patentna" kajenje itd., šlimo poskušni vsakomur, da je ta novinačn dolocen, da vstavi vsako težko dihanje, vse hropanje in vse stružne napade takoj.

Ta brezplačna ponudba je prevašna, da bi jo sanamarili. Pišite sedaj ter jo takoj prične. Ne pošiljte denarja. Pošiljte kupon danes. Niti poštne ne plačate.

BREZPLAČNI POSKUŠNI KUPON.
FRONTIER ASTHMA CO., Room 2013
Nizana and Hudson Sts., Buffalo, N. Y.
Pošlite svoje poskušne volane nazaj:

[SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1924]

V ZALOGI GA IMAMO ŠE SAMO PAR STO IZTISOV.

Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči, da ne bo prepozno.

Cena 40 centov. Za Jugoslavijo je leta cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street

New York

Kretanje parnikov - Shipping News

7. maja: Aquitania, Cherbourg.
8. maja: Aquitania, Cherbourg.
10. maja: Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.
14. maja: Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.
15. maja: Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Bremen.
16. maja: Pres, Roosevelt, Bremen.
17. maja: Majestic, Cherbourg.
21. maja: France, Havre.
22. maja: Lapland, Cherbourg.
24. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Tyrrenia, Cherbourg; Colombo, Genoa.
27. maja: Reliance, Cherbourg, Hamburg; York, Bremen.
28. maja: Aquitania, Cherbourg.
31. maja: America, Genoa.
1. junija: Homeric, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Pres, Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Veendam, Bologne.
2. junija: Cleveland, Cherbourg in Hamburg.
4. junija: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.
5. junija: Belgoland, Cherbourg; Mongolia, Cherbourg.

7. junija: Majestic, Cherbourg; La Savole, Havre; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Gaea, Washington, Cherbourg; Bremen.
10. junija: Resolute, Cherbourg; Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bremen.
11. junija: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.
12. junija: Columbus, Bremen.
14. junija: Leviathan, Cherbourg; Olympic, — Cherbourg.
16. junija: America, Bremen.
17. junija: Duilio, Genoa.
18. junija: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.
19. junija: Lapland, Cherbourg; Stuttgart, Bremen.
21. junija: Chicago, Havre; Homeric, Cherbourg; Saxonia, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg.
24. junija: Pres, Wilson, Trst; Pres, Harding, Bremen; Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.
25. junija: Berengaria, Cherbourg; Taormina, Genoa.
26. junija: Zealand, Cherbourg.
28. junija: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Conte Rosso v Genoa.

NEW YORK HAMBURG
United American Lines
(HARRIMAN LINE)
Joint Service with
HAMBURG AMERICAN LINE
Najkrajša pot v vse dele

JUGOSLAVIJE

Odputja vsak teden z našimi razkošnimi parniki

RESOLUTE RELIANCE
ALBERT BALLIN
DEUTSCHLAND

Parniki s 1, 2 in 3 razredom in znani

"Mount Clay", "Cleveland", "Hansa", "Thuringia", "Westphalia"

s kabinami in 3. razredom.

THURINGIA—8. maja ob opoldne

Uspešna, uljudna služba, izborna kuhinja, prijetni in privlačni prostori.

United American Lines
39 Broadway, New York

Vlak povozil čredo ovac.

V okolici Zemuna se je dogodil te dni čuden slučaj. Zagrebški brzovalak je povozil celo čredo ovac, 79 po številu. Pastir je šel za nekoliko časa domov ter pustil ovce na paši ob železniškem nasipu. Ko je prihajal brzovalak, so se ovce splašile in begale na železniškem mostu, kjer so bile povožene in grozno razmesarjene.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih zamoremo dati vlad naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi pričujemo vedno le prvostanske parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni, ki se niso ameriški državljan, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprimliko v to deželo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Nadaljni prijelenci iz Jugoslavije bodo pripuščeni sem zopet po 1. juliju 1924.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslanci sedaj potovati.

Ako želi kdo naročiti vozni list iz Jugoslavije v CANADO naj nam piše za pojasnila.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Glasno zastopstvo židovske banke.

VEČ KOT 40 NOVIH SLOV. PLOŠČ ZA VAŠ GRAMOFON.

PESMI, MOŠKI ZBORI, MARŠE POLKE, VALČERJE itd.

Pišite takoj po novi brezplačni cenik na **VICTOR NAVINSHEK**
331 Graeve St., Conemaugh, Pa.

COSULICH LINE
Karavnost v Jugoslavijo
Edino direktno epomladno odputje
Otvorjena volna sonca
Presidente Wilson — 1. maja: 24. jun.
Martha Washington—14. maj: 12. jul.
v Dubrovnik ali Trst.
Železni v notranjost zvezna. Nobenih vi-
zetov. Vrataje pri bližnjem agentu ali pri
PHELPS BROS. & CO., 2 West St., N. Y.

ŽENITNA PONUDBA.

Želim se seznaniti s Hrvatci ali Slovenko. Star sem 37 let. Katera res misli na žentev, naj mi pošlje svojo sliko in na zahtevno jaz ji pošljem mojo: če ni zadovoljna z menoj, ji pošljem sliko nazaj. Moj naslov: Frank Warbanish, Box 2, Whitney, Pa.

30 AKROV FARMA NAPRODAJ

30 akrov orane zemlje, 50 akrov pa pašniki in hosta. Hša ima 9 sob in klet. Hlev in 8 krav, 2 konja in skraj vse stroje. Blizu mesta. Cena je \$5500.00. Za vsa natančnejša pojasnila se obrnite na: Martin Nerat, R. F. D. Box 53, Menominee, Mich.

SANTAL MIDY

MOŠKI Zaščitite se Proti sile

Nabavite si najboljšo zaščitno PASTILJE B.A. za MOŠKE Velika tuba 50c. Kit (4's) \$1

Vulvarij ali San-Y-Ki. Dept: B 92 Beekman St., New York Pišite za okrednico.

PREHLAD MEHURJA

Prav vsakdo—

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspek —

mali oglasi

v "Glas Naroda".